

Stormur í vatnnglasi

Oddagrein

TAÐ tykist ikki mætari enn, at ein sonn orrusta hevur tikið seg upp millum báðar risarnar í føroyskum figgarheimi, Tryggingarsambandið og Føroya Banka. Bakgrundin er sum kunnugt, at tryggingarviðurskiftini eru nakað liberaliserað við løgtingslóg. Fult vinnufrælsi er ikki, tí fría kappingin er bert eitt innlendis fyrbrigdi, og útlendsk feløg sleppa ikki at virka í Føroyum.

TAÐ, sum er fallið bankanum fyri bróstið, er, at Sjóvátryggingin, ið er samangreipað við Tryggingarsambandið, roynir at skaffa sær ávirkan á Trygd við at keypa partabrev. Við at keypa partabrev, fær Tryggingarsambandið móguleika at skeita í kortini hjá Trygd og tess størsta partaeigara Føroya Banka. Hetta kennir Trygd (Føroya Banki) sum eina höttan.

HETTA er eitt lógið mál, alt sum tað er. Loysunarorðið síðan 1988 hevur verið liberalisering og frælsar marknaðarkreftir. Síðan tá hava vit fingið ein banka, sum almenn og afturat Tryggingarsambandinum, ið er í hvussu so er hálv um ikki heil almenn og. Er so ikki alt eitt spæl fyri gallarinum? Her er jú talan um tveir stovnar við sama eigara: hitt almenna!

VIT spáa, at við hesari liberalisering fer at gangast sum við allari aðrari liberalisering: tann frælsa kappingin stendur bert við til partarnir finna út av at gera tær avtalur, ið tryggja teimum eins stóran vinning.

KAPPING í eihum kapitalistiskum samfelag er í forum har talan er um risafyrirtekur ein hvørvisjón, ein illúsió, tí risarnir semjast altíð um at byta marknaðin, byta fongin í durunum. Alt endar tískil í nýggjari monopolstöðu, har brúkarin, ið skal føða og gøða risarnar, verður at sita við svartaperi. Vit loyva okkum tí at spáa, at orrustan bert er ein stormur í vatnnglasi, og at alt aðrenn langt um liður verður við tað gamla. Einasta broytingin verður, at brúkarin, hin hart plágaði føroyski tryggingartakarinn og bankakundin sum vanligt situr eftir á berum við skegginum í postkassanum, har hann kemur at rinda rónkingina fyri at bera ikki eitt monopol, men heili tvey um ikki fleiri. Livst so spyrst og vónandi gongur spádómur okkara ikki út.

Sosialurin

Vilhelm Johannesen, løgtingsmaður:

So roynast álitismenn

Tað var við buldur og brak, at verkamannafylkingin sá dagsins ljós. Í dag er tað mangur, sum ásannar orðatakið, ið sigur, at tómar tunnur buldra mest. Í dagsins politikki royndust teir bert sum eitt klípi í tí borgarlaga afturhaldsgarðinum

Tey tiltøkini, sum neyðugt varð at seta í verk í 1992, 1993 og 1994, fyri at basa tí hervuliga búskaparkreppuni, fóru m.a. við sær, at fleiri av teimum gomlu flokkunum, serstakliga samgonguflokkarnir við javnaðarflokkinum á odda, stóðu veikir á valinum seinast.

Hetta fórði eisini við sær, at fleiri nýggir flokkar buðu seg fram til seinasta løgtingsval og ein teirra – verkamannafylkingin, fekk rættliga dyggan stuðul frá veljarunum. Fylkingin kom á ting við trimum umboðum. So sigast má, at veljararnir høvdu álit á, at tey fólkini, sum buðu seg fram vegna verkamannafylkingina, fóru at bróta burtur úr nýggjum í tí politiska arbeiðnum. Men so var ikki Fylkingin gjørdist eitt stórt vónbrot.

Tað, sum hevur eyðkent verkamannafylkingina síðan hon sá dagsins ljós í politikki, er innanhýsis klandur og stríð og so tað, at hon er sera óstöðug. Á tingi og úti um landið, er fylkingin farin í tvíningar við tí úrsliti, at tveir triðingar av fylkingini á tingi

eru í samgongu, meðan tann eini triðingurin er í andstöðu. Tað óstöðuga kemur eisini til sjóndar, tá hugsað verður um, at í try á hava try ymisk fólk umboðað verkamannafylkingina í landsstýrinum.

Taka vit so avrikni hjá verkamannafylkingini í landsstýrinum eru úrslitini heilt syndarlig. Í mars í ár legði landsstýrismaðurin hjá fylkingini nøkur mál fram á ting. Fyri tað fyrsta, so vórðu øll málini framløgð tann seinasta dagin, aðrenn freistin fyri framløgum av málum var úti. Fyri tað næsta, so vóru tvey verulig stórmál millum hesi – mál, sum landsstýrismaðurin visti at løgtingið ongan móguleika hevði fyri at avgreiða aðrenn tingið fór í summerfari.

Hyggja vit so nærri at teimum málum, sum landsstýrismaðurin fyri verkamannafylkingina legði fram, so siggja vit, at í tveimum førum var talan um endurframløgur av málum, ið Andreas Petersen, fyrrverandi landsstýrismaður, hevði lagt fram eitt ár frammanundan, og sum tingið ikki helt seg hava tið

og umstøður til at avgreiða tá. Talan var um uppskotið til løgtingslóg um sosialar pensiónir og uppskotið til løgtingslóg um arbeiðsumhvørvið. Bæði málini vórðu framløgð óbroytt í mun til framløgurnar í mars í fjór. Eitt annað mál, ið sami landsstýrismaður legði fram, var ein nýggj lóg um húsalánsgrunn. Her var í veruleikanum bert talan um eina samanskriving av galdandi lóg um húsalánsgrunn, galdandi lóg um íbúðagrund, lógini um rentustuðul til samansparing til sethúsa- og íbúðabygging og lógina um hjálvingarstuð-

ulslán til pensiónitar. Alt gamlar lógir, sum eru settar í verk og/ella munandi broyttar, tá ávikavist tjóðveldisflokkurin og javnaðarflokkurin hava umsitid íbúðamál í landsstýrinum.

Lat tað verða sagt, at vit eisini fingi uppskot til nýggja lóg um arbeiðsloysisstuðul og arbeiðsávising frá landsstýrismanninum hjá verkamannafylkingini, men hetta var eitt endaliga orðað uppskot, sum stýrið fyri ALS hevði evnað fyri. Eitt tiliki uppskot kundt ein og hvør landsstýrismaður, eisini úr sambandsflokkinum ella fólkaflokkinum formliga lagt fram á ting. Nú tíðin til næsta regluliga løgtingsval er styttri enn eitt ár, kunnu vit staðfesta, at verkamannafylkingin, sum eitt stórt tal av føroyingum setti sitt álit á við seinasta løgtingsval, bert royndist sum eitt klípi í tí borgarlaga afturhaldsgarðinum hjá sambandsflokkinum og fólkaflokkinum. Ja, so roynast álitismenn!

Klaksvík, 21. juli 1997
Vilhelm Johannesen

Frelsunarherurin,
Tórshavn
Mikudagin kl. 16: Bøn.

Samkoman Sion,
Vágur
Sunnudag: Morgunmøti kl. 11.00. Evangeliskt møti kl. 18.00.
Telefonandaktin svarar á 73777.

Al Anon, Tórshavn
Fundir fyri avvarðandi av alkoholikarum eru hvørt týskvöld og hvørt hóskvöld kl. 21 í Tórsgøtu 5 (innongong vestanfryi).

AA-fundir í Havn
Fundir verður í kvöld kl. 20 í Tórsgøtu 5 (innongong vestanfryi).

Amnesty International
Føroya deild
Skrivstovan er opin:
Týsdag kl. 8.30–12.30
Hósdag kl. 8.30–16.30

Felagið
Føroyar-Kuba

Í summer er einans opið fast hvønn mikudag kl. 16–18 í felagsholinum í Kongagøtu 11, Tórshavn. Tó ber til at ringja 13016 og faxes á 13824.

Eliaskirkjan

Møti er hvørt leygarkvöld kl. 19 í kjallaranum í Eliaskirkjuni á Vesterbro Torv, Vesterbrogade 49, bert 2 min. frá Føroyahúsinum (tá ikki 26. juli). Bussarnir 1, 6, 14, 16, 28 stóga nærhendis. Øll kunnu vera við. Fleiri upplýsingar við at venda sær til Atla Rasmussen, tlf. 32886727, ella John Petersen, tlf. 36789046.

Kristnastova

Birmavej 36, København S, tlf. 31 55 18 09 / fax 31 58 61 49.

Fríggjakvöldið kl. 20 er kristilgur fundur.

Sunnmorgunin kl. 11 er samkomufundur við breyðbróting og sunnudagsskúli kl. 12.30.

Evangeliska Røddin

Odense. Føroyska sendingin frá Odense Radio hoyrist hvønn mikudag kl. 16.40, danska tíð, á FM 107,1 MHz.

Føroyingatelagið

í Aalborg
Lille Kongensgade 10B
9000 Aalborg
Opíð er mikukvöld kl. 19–22, fríggjadag frá kl. 17–19 og leygarkvöld frá kl. 22–03. Onnur tiltøk verða lýst í felagsblaðnum.

Tað verður kunngjørt fyri ætt og vinum, at kærmaður, pápi, verpápi og abbi okkara

JÁKUP A. EJDESGAARD,
bóndi, Eiði

andaðist á Landssjúkrahúsinum leygarkvöldið 19. juli, 60 ára gamal.

Jarðarferðin verður úr Eiðis kirkju í dag, týsdagin 22. juli, kl. 14.00

Fyri tey avvarðandi,
Súsanna, Alis, Jógvan og Annika

Tey, ið vilja minnst Jákup, kunnu lata eina peningagávu á konto í Føroya Sparkassa.